



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 68/2018-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. marca 2018 predbežne prerokoval sťažnosť advokáta [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 38 K 35/2016 z 3. októbra 2016 a uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 CoKR 95/2016 zo 7. februára 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. mája 2017 doručená sťažnosť advokáta [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 38 K 35/2016

z 3. októbra 2016 a uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 CoKR 95/2016 zo 7. februára 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenia“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa návrhom doručeným okresnému súdu domáhal vyhlásenia konkurzu na majetok spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „dlžník“), z dôvodu, že má voči dlžníkovi pohľadávku 30 dní po lehote splatnosti v sume 14 521,95 € z titulu trov právneho zastúpenia vyčíslených v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Okresný súd uznesením sp. zn. 38 K 35/2016 z 3. októbra 2016 návrh sťažovateľa ako navrhovateľa v 1. rade zamietol z dôvodu nedostatku jeho aktívnej legitímácie na podanie návrhu voči dlžníkovi, keď dospel k záveru, že sťažovateľ neosvedčil existenciu svojej pohľadávky voči dlžníkovi do takej miery, že by o nej nebolo možné mať akúkoľvek právnu pochybnosť. O trovách konania rozhodol tak, že dlžníkovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd uznesením sp. zn. 1 CoKR 95/2016 zo 7. februára 2017 napadnuté uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil.

3. Sťažovateľ namieta arbitrárnosť a neudržateľnosť skutkových a právnych záverov napadnutých uznesení, poukazuje na samotné konanie pred okresným súdom a krajským súdom, ktoré je podľa neho porušením práva na nezávislé a nestranné rozhodovanie. Podľa sťažovateľa napadnutými uzneseniami bolo porušené jeho právo na spravodlivé súdne konanie z dôvodu nesprávnej a svojvoľnej aplikácie relevantných právnych noriem, najmä § 19 ods. 1, 2 a 3 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“), nesprávnej interpretácie judikatúry a nepreskúmateľnosti rozhodnutí vzhľadom na nedostatok ich odôvodnenia. Sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti bližšie uviedol:

«Podľa § 19 bod 3. písm. c) súd rozhodne o vyhlásení konkurzu vtedy, ak dlžník neosvedčil svoju platobnú schopnosť, inak rozhodne o zastavení konkurzného konania;

pri rozhodovaní o vyhlásení konkurzu súd neprihliada na záväzky, pri ktorých dlžník osvedčil ich spornosť...

V danom prípade súd vyzval dlžníka... výzvou vo vestníku č. 136/2016. Uznesenie s výzvou bolo dlžníkovi doručené do vlastných rúk 21. 07. 2016. Lehota, v ktorej sa má dlžník vyjadriť k podanému návrhu a osvedčiť platobnú schopnosť uplynula dňa 10. 8. 2016. Dňa 15. 08. 2016 ako to vyplýva z prezenčnej pečiatky Okresného súdu v Trenčíne doručil dlžník písomné vyjadrenie sa k podanému návrhu spolu s prílohami.

... Z vyššie uvedeného je zrejmé, že dlžník sa vyjadril k návrhu až po zákonnej lehote, ktorá bola určená podľa § 19 ods. 1 ZKR.

... Súd však v ďalšom uviedol, že zmeškanie uvedenej lehoty môže mať za následok len zrušenie termínu nariadeného pojednávania a považoval, že 20 - dňová lehota, v ktorej sa mal dlžník vyjadriť k návrhu a osvedčiť platobnú schopnosť nie je lehotou prekluzívnou ale lehotou poriadkovou.

Sťažovateľ poukazuje na to, že lehota v zmysle § 19 ods. 1 písm. a) bod 1a. je lehota zákonná. Táto lehota je stanovená záväzným právnym predpisom... súd ju nemôže z vlastnej iniciatívy alebo na návrh účastníka predĺžiť, pre účastníka konania má zákonná lehota prekluzívny (prepadný) charakter.

... pokiaľ sa dlžník nevyjadrí k návrhu na vyhlásenie konkurzu v lehote 20 dní, predpokladá sa, že svoju platobnú schopnosť neosvedčil.

V zmysle uvedeného je jednoznačné, že lehota stanovená ZKR na osvedčenie platobnej schopnosti je zákonnou lehotou a nie poriadkovou lehotou, ako to uviedol súd v odôvodnení svojho uznesenia, ako aj v upovedomení o zrušení pojednávania (zverejnené v OV č. 171/2016). Ak v posledný deň tejto lehoty nebolo doručené súdu podanie dlžníka, ktorým mal osvedčiť platobnú schopnosť, zo zákona nastala fikcia neosvedčenia platobnej schopnosti a súd bol povinný vyhlásiť na majetok dlžníka konkurz, prípadne v pochybnostiach o majetnosti dlžníka ustanoviť predbežného správcu...

V danom prípade obidva všeobecné súdy nesprávne aplikovali ustanovenie § 19 bod 3 písm. c) ZKR, keď konštatovali, že dlžník osvedčil spornosť svojich záväzkov s poukazom na ustanovenie § 12 v dôsledku čoho bol u sťažovateľa konštatovaný nedostatok aktívnej legitímácie.

... Medzi účastníkmi bolo nesporné, že bola uzatvorená medzi nimi Zmluva o právnej pomoci, kde bola dojednaná podielová odmena podľa Advokátskej tarify podľa § 7 ods. 1 a 2.

... Keďže v danom prípade bola dojednaná podielová odmena a k ukončeniu zastupovania došlo pred právoplatným skončením veci zo strany klienta, nemá sťažovateľ - veriteľ I/ nárok na podielovú odmenu, ale na tarifnú odmenu.

... Vyššie uvedené skutočnosti vyplývajú priamo zo zákona a teda nie je dôvod, aby sa takéto skutočnosti dokazovali.

... Ďalším dôvodom uznania spornosti pohľadávky oboma súdmi je to, že za sporné považovali medzi účastníkmi konania výšku pohľadávky sťažovateľa...

V tejto súvislosti sťažovateľ poukazuje na to, že spornosť samotnej výšky pohľadávky nemôže byť dôvodom na zamietnutie návrhu na vyhlásenie konkurzu.

Záver o tom, že veriteľ mal voči dlžníkovi splatnú pohľadávku možno urobiť aj bez toho, že mu je známa presná výška dlžníkovho záväzku. (Najvyšší súd ČR zo dňa 17. 6. 1998, Cpjn 19/98, Rc 52/1998)

Tento záver je opodstatnený vzhľadom k tomu, že ak je preukázaný základ pohľadávky, samotnú výšku pohľadávky môže dlžník rozporovať v rámci konkurzného konania.

... sťažovateľ poukazuje aj na to, že neobstojí tvrdenie prvostupňového súdu aj odvolacieho súdu, že o pohľadávke musí byť vždy rozhodnuté ďalším orgánom...

Podľa názoru sťažovateľa za spornú sa považuje len pohľadávka, ktorej nie je preukázaný právny základ, o čo v danom prípade nejde, pretože právny základ pohľadávky je jednoznačne preukázaný. O právnom základe pohľadávky nemusel súd robiť žiadne dokazovanie len sa oboznámiť s právnymi predpismi, Advokátskou tarifou a doloženými listinnými dôkazmi sťažovateľa v konaní.

... Odvolací súd sa vôbec nezaoberal dôvodmi uvedenými v odvolaní a to samotným vyjadrením dlžníka, že uznal pohľadávku sťažovateľa - veriteľa I/ do výšky 500,00 Eur.

... neobstojí tvrdenie odvolacieho súdu, že o pohľadávke v konkurznom konaní musí byť právoplatne rozhodnuté.

Veriteľ môže podať návrh na vyhlásenie konkurzu pre splatnú pohľadávku, o ktorej dosiaľ príslušný orgán právoplatne nerozhodol.

... V tomto konaní sťažovateľ jednoznačne preukázal existenciu právneho dôvodu aj základu pohľadávky, čo sa stalo aj nesporným v súvislosti s vyjadrením samotného dlžníka. Samotná presná výška dlžníkovho záväzku... nemôže mať za dôvod konštatovanie o spornosti pohľadávky z pohľadu § 19 ZKR.

... Sťažovateľ v podanom odvolaní... podrobne zdôvodnil a doplnil aj listinnými dôkazmi svoje tvrdenia. Odvolací súd sa s týmito skutočnosťami vôbec nezaoberal.

... Bez ďalšieho zdôvodnenia neuznal námietku sťažovateľa o nesprávnej protokolácii, hoci ide o jednoznačné porušenie Civilného sporového poriadku a táto skutočnosť má zásadný význam pre rozhodnutie, pretože išlo o uznávací prejav dlžníka, ktorým uznal základ aj právny dôvod pohľadávky, ako aj výšku pohľadávky cca 500,00 Eur.

... Odvolací súd vo svojom odôvodnení nereaguje na listinné dôkazy, ktoré boli predložené, na právne závery sťažovateľa, na konkrétne právne ustanovenia, ktoré boli porušené v prvostupňovom konaní, ako aj na nesprávne aplikácie a výklady právnych ustanovení ZKR.

... Odvolací súd spolu aj s prvostupňovým súdom v prejednávani celej veci pochybili aj v tom, že... nepostupovali podľa §181 ods. 2 CSP

Podľa citovaného ustanovenia po úkonoch podľa odseku 1 súd určí, ktoré tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná. Súd tiež uvedie svoje predbežné právne posúdenie veci.

Samotné predbežné právne posúdenie veci, ktoré má podľa citovaného ustanovenia súd vykonať je obligatórne.

... Z citovaného ustanovenia je... zrejmé, že súd mal na jednej strane určiť skutkové tvrdenia, ktoré považuje za nesporné, ktoré za sporné a na druhej strane mal uviesť aj svoje predbežné právne posúdenie veci.

V Zápisnici o pojednávaní zo dňa 29. 9. 2016 je konštatované: „Súd oznámil svoje predbežné právne posúdenie veci, že podanými návrhmi sa po právnej stránke navrhovateľa domáhajú vyhlásenia konkurzu na majetok dlžníka [REDAKOVANÉ]“

... to, čo uviedol prvostupňový súd však v žiadnom prípade nemôže považovať za predbežné právne posúdenie veci ako to má na mysli ustanovenie § 181 ods. 2 CSP.

... Z vyššie uvedeného je teda zrejmé, že išlo o porušenie ustanovenia § 181 ods. 2 CSP.

Podľa § 380 ods. 2 CSP na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok prihladne odvolací súd aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené.

Odvolací súd, t.j. Krajský súd v Bratislave neprihliadol na tieto porušenia procesných podmienok, aj keď na to sťažovateľ poukazoval vo svojich vyjadreniach v rámci odvolacieho konania, hoci na ne mal prihliadnuť aj bez ich uplatnenia v odvolacích dôvodoch.»

4. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 1CoKR/95/2016 zo dňa 07. 02. 2017 a uznesením Okresného súdu v Trenčíne č. k. 38K/35/2016 zo dňa 03. 10. 2016 porušené bolo.

2. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 1CoKR/95/2016 zo dňa 07. 02. 2017 a uznesenie Okresného súdu v Trenčíne č. k. 38K/35/2016 zo dňa 03. 10. 2016 sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu v Trenčíne na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého

návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Predmetom sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým bol zamietnutý návrh sťažovateľa na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka, a napadnutým uznesením krajského súdu, ktorým bolo potvrdené zamietnutie návrhu sťažovateľa. Podstatou sťažnosti je nesúhlas sťažovateľa so skutkovými a právnymi závermi konajúcich súdov, ktoré sú podľa neho výsledkom nesprávnej a svojvoľnej aplikácie relevantných právnych noriem zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Sťažovateľ zároveň namieta nepreskúmateľnosť napadnutých uznesení, v ktorých sa konajúce súdy nedostatočne vysporiadali s jeho odvolacími námietkami a argumentáciou uplatnenou v konaní, v dôsledku čoho sú napadnuté rozhodnutia nedostatočne odôvodnené.

**K namietanému porušeniu označeného práva uznesením okresného súdu
sp. zn. 38 K 35/2016 z 3. októbra 2016**

8. Ústava nezakotvuje ústavný súd ako jediný a výlučný orgán ochrany základných práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb. V zmysle princípu subsidiarity formulovaného v čl. 127 ods. 1 ústavy (ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd) nemal ústavný súd právomoc preskúmať napadnuté uznesenie okresného súdu, keďže právomoc rozhodnúť o ochrane práv sťažovateľa, ktoré ním údajne mali byť porušené, mal v rámci riadneho inštančného postupu a prostredníctvom odvolania krajský súd, pričom podanie odvolania sťažovateľ aj využil, hoci s nie priaznivým výsledkom.

9. Sťažnosť bola preto v tejto časti odmietnutá pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie a rozhodnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (I. ÚS 103/02, III. ÚS 70/02).

K namietanému porušeniu označených práv uznesením krajského súdu sp. zn. 1 CoKR 95/2016 zo 7. februára 2017

10. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

11. Ústavný súd poukazujúc na svoju stabilizovanú judikatúru zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom by bolo

možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

12. Prvoradou úlohou ústavného súdu je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („iura novit curia“). Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (mutatis mutandis napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 50/04, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

13. Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

14. Vychádzajúc z uvedených právnych názorov ústavný súd na účely posúdenia opodstatnenosti sťažnosti preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu a argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu. Krajský súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne a v odôvodnení svojho rozhodnutia najmä uviedol:

„Podstatnou otázkou bolo, či navrhovateľ v 1. rade a či navrhovateľ v 2. rade splnili zákonné podmienky pre vyhoviecie návrhu na vyhlásenie konkurzu, pričom základným predpokladom je splniť ust. § 12 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. ZKR. Súd prvej inštancie s poukazom na ust. § 19 ods. 1 písm. c) ZKR, ako aj s poukazom na závery a zistenia, ktoré boli vykonané a sú obsahom spisu vedenom na súde prvej inštancie, postupoval vecne správne, ak v prípade spornosti uplatnenej pohľadávky navrhovateľa, v danom prípade

pohľadávky oboch navrhovateľov, je nutné konštatovať ich spornosť. V otázke aktívnej legitímácie navrhovateľa, ako konkurzného veriteľa, spočíva bremeno tvrdenia, ale aj dôkazné bremeno, výhradne na navrhovateľovi. Účelom konkurzného konania nie je zisťovanie existencie sporných pohľadávok, konkurzný súd dokazovanie vedie len v súvislosti so skutočnosťami, ktoré sú rozhodujúce pre posúdenie splnenia hmotnoprávných podmienok vyhlásenia konkurzu. Oprávnenie podať návrh na vyhlásenie konkurzu, a tým splnenie podmienok uvedených v ust. § 12 ods. 2 ZKR musí veriteľ - navrhovateľ /každý z nich o svojom nároku samostatne/ osvedčiť bez toho, aby bolo potrebné o existencii jeho pohľadávky viesť rozsiahle dokazovanie. Otázka preukázania alebo nepreukázania spornej pohľadávky musí byť predmetom samostatného sporového konania, pričom konkurzný súd nemôže viesť v rámci konkurzného konania dokazovanie ohľadom preukázania právneho základu pohľadávky, ktorej spornosť sa v konaní namieta. Vo vzťahu k pohľadávke navrhovateľa v 1. a 2. rade odvolací súd v zhode so závermi zistenými súdom prvej inštancie konštatuje, že predmetné pohľadávky nie sú spôsobilé bez ďalšieho vykonaného dokazovania o právnom dôvode vzniku, ich výške a vymáhateľnosti založiť aktívnu vecnú legitímáciu na vyhlásenie konkurzu na označeného dlžníka. V prípade, ak je označená spornosť pohľadávky, súd najskôr musí preskúmať, či sú naplnené podmienky pre posúdenie aktívnej vecnej legitímácie, čo súd prvej inštancie v konaní pod sp. zn. 38K/35/2016 aj riadne a vecne správne vykonal. Súd prvej inštancie postupoval podľa ustálenej judikatúry v otázke posudzovania označenej spornosti pohľadávky navrhovateľa v 1. rade a v 2. rade a preukazovaniu splnenia podmienky aktívnej vecnej legitímácie, a to aj v kontexte vydaného rozhodnutia Krajského súdu Bratislava sp. zn. 3CoKR/106/2015 zo dňa 08. 12. 2015. V tomto rozhodnutí sa uvádza, že existencia navrhovateľovej pohľadávky voči dlžníkovi musí byť v návrhu osvedčená do takej miery, že o nej nemožno mať akúkoľvek právnu pochybnosť. Účelom konkurzného konania nie je zisťovanie existencie sporných pohľadávok. Otázka preukazovania alebo nepreukazovania spornej pohľadávky musí byť vždy predmetom samostatného sporového konania. Veriteľ, ktorý podal návrh na vyhlásenie konkurzu, musí mať aktívnu legitímáciu na podanie takéhoto návrhu /už v čase podania návrhu/, inak súd návrh zamietne z dôvodu nedostatku legitímácie navrhovateľa. V danom prípade z konania vyplynulo, že tak pohľadávka navrhovateľa - veriteľa v 1. rade, ako aj pohľadávka navrhovateľa - veriteľa v 2. rade, bola

v konaní pred súdom prvej inštancie dlžníkom označená ako sporná. Súd prvej inštancie náležite, vecne správne zistil závery, ktoré zakladajú dôvodnosť zamietnutia návrhu pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie oboch navrhovateľov. Dlžník relevantným spôsobom osvedčil spornosť existencie pohľadávky navrhovateľa v 1. rade (teda, že by mu táto vznikla vo výške presahujúcej sumu nevrátenej časti nespotrebovanej zálohy 16.725,- Eur), pričom navrhovateľ v 1. rade pred súdom prvej inštancie relevantným spôsobom svoju pohľadávku označenú v návrhu na vyhlásenie konkurzu nedoložil. Súd prvej inštancie preto rozhodol vecne správne, ak návrh navrhovateľa - veriteľa v 1. rade zamietol. Odvolací súd nemohol prihliadnúť k dôvodom odvolania navrhovateľa - veriteľa v 1. rade, ktoré žiadnym spôsobom nevyvrátili spornosť nároku, naopak, iba tieto dôvody prehľadali. Nárok na úhradu odmeny advokáta za poskytované právne služby dlžníkovi je nárokom, ktorý je potrebné v inom samostatnom konaní právne ustáliť, a to čo do dôvodu vzniku, ako aj výšky. Odvolací súd poukazuje aj na vyjadrenie právneho zástupcu dlžníka zo dňa 31. 10. 2016, v ktorom namieta neplatnosť časti zmluvy o poskytnutie právnej pomoci, ako aj plnomocenstva, čo nemôže byť predmetom dokazovania v konkurznom konaní. Vo vzťahu k pohľadávke navrhovateľa v 2. rade, odvolací súd v zhode so závermi zistenými súdom prvej inštancie poukazuje na to, že ani tento nárok nebol preukázaný natoľko, aby bolo možné bez ďalšieho vyhovieť vyhláseniu konkurzu na majetok označeného dlžníka. Námietky odvolateľov, že súd prvej inštancie na pojednávaní neprotokoloval vecne správne, nie je možné uznať ako dôvodné, nakoľko je povinnosťou účastníkov namietat' vecnú nesprávnosť, alebo neúplnosť zápisu na pojednávaní priamo na konaní, v deň konania pojednávania, najneskôr po doručení písomného vyhotovenia zápisnice z tohto pojednávania a nie až v štádiu konania po vydaní rozhodnutia súdu prvej inštancie, dokonca v konaní odvolacom. Odvolací súd nevyhodnotil prejav dlžníka na pojednávaní vytyčenom súdom prvej inštancie ako uznávací prejav, ktorý by účinne mohol bez ďalšieho založiť aktívnu vecnú legitímáciu navrhovateľa v 1. rade, ako bývalého právneho zástupcu samotného dlžníka. Z dôvodov vyššie uvedených, preto odvolací súd nemohol v odvolacom konaní prihliadnúť na dôvody podaného odvolania ani v tej časti, v ktorej sa odvolatelia domáhali nesprávnosti postupu súdu prvej inštancie v procese vedenia dokazovania, či dokonca porušenia ich práv. Na takto zistenom a uvedenom základe, preto odvolací súd v zhode so závermi zistenými súdom prvej inštancie konštatuje, že na strane navrhovateľov

nebola splnená základná podmienka konania, a to preukázanie aktívnej vecnej legitímácie na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu na označeného dlžníka. Pohľadávky oboch navrhovateľov (v 1. a 2. rade) odvolací súd považuje za sporné čo do právneho dôvodu, vzniku, ako aj čo do výšky ich vyčíslenia, preto titulom spornosti nárokov je daný zákonný predpoklad pre zamietnutie návrhu navrhovateľov na vyhlásenie konkurzu v celom rozsahu.

... Odvolací súd po preskúmaní spisového materiálu vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 38K/35/2016, vrátane napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie zo dňa 03. 10. 2016... zistil, že súd prvej inštancie vecne správne aplikoval ust. § 12 ods. 2, ako aj ust. § 19 ods. 1 písm. c) zákona č. 7/2005 Z. z. ZKR, ako aj ust. § 24 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii, rovnako tak ust. § 1 ods. 2, § 2 ods. 1, 2, 3 Vyhlášky MS SR č. 665/2004 Z. z. s poukazom na ust. § 373 a ust. § 380 Obchodného zákonníka.

... Súd prvej inštancie preto postupoval vecne správne, ak na takto zistenom skutkovom stave vydal rozhodnutie dňa 03. 10. 2016, v konaní pod sp. zn. 38K/35/2016.“

15. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

16. Ústavný súd na základe uvedeného vyjadruje názor, že sťažovateľovi bol reálne umožnený prístup k súdu, keďže všeobecný súd na základe ním podaného návrhu (na vyhlásenie konkurzu) vo veci konal a rozhodol a rozhodnutie riadne odôvodnil. Ústavný súd zároveň konštatuje, že odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu dostatočne objasňuje skutkový a právny základ rozhodnutia, pričom spôsob odôvodnenia napadnutého uznesenia nie je v rozpore so zárukami vyplývajúcimi zo základného práva na spravodlivé súdne konanie a nemožno mu vyčítať arbitrárnosť. Záver krajského súdu o nedostatku aktívnej legitímácie sťažovateľa na podanie návrhu voči dlžníkovi z dôvodu, že sťažovateľ neosvedčil existenciu svojej pohľadávky do takej miery, že by o nej nebolo možné mať akúkoľvek právnu pochybnosť, ústavný súd považuje za dostatočne odôvodnený a ústavne akceptovateľný.

17. Obsahovým základom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05, I. ÚS 16/2012).

18. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa, že konajúce súdy nepostupovali správne, keď konšatovali, že dlžník osvedčil spornosť svojich záväzkov aj napriek tomu, že sa vyjadril po lehote ustanovenej v § 19 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, ako aj vo vzťahu k námietke porušenia ustanovenia § 181 ods. 2 Civilného sporového poriadku, teda že súd prvej inštancie neuviedol predbežné právne posúdenie veci, ústavný súd konštatuje, že z obsahu odvolania sťažovateľa, ktoré je prílohou sťažnosti, nevyplýva, že by sťažovateľ uvedené námietky uplatnil v odvolacom konaní. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na princíp subsidiarity v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy a § 49 zákona o ústavnom súde limitujúceho vzťah ústavného súdu ku všeobecným súdom, z ktorého okrem iného vyplýva, že v prípade konania pred všeobecnými súdmi musí sťažovateľ ochranu svojich základných práv a slobôd vrátane argumentácie s tým spojenej uplatniť najskôr v tomto konaní a až následne v konaní pred ústavným súdom, pretože v opačnom prípade by ústavný súd nedisponoval právomocou na posúdenie takejto argumentácie (III. ÚS 90/03, III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04). Pretože sťažovateľ uplatnil uvedené námietky až v konaní pred ústavným súdom, hoci ich mohol efektívne uplatniť v odvolacom konaní pred krajským súdom, ústavný súd na ich posúdenie nemá právomoc.

19. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že nezistil možnosť porušenia základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, ako aj pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

20. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa už ďalšími návrhmi sťažovateľa v nej uplatnenými nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. marca 2018